Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 733/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Vuoristo-Karabahin konfliktista

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Sarkkisen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 733/2020 vp:

> *Miten kansainvälinen yhteisö voi toimia tehokkaammin Azerbaidzhanin sotilaallisen hyökkäyksen lopettamiseksi, siviilien suojelemiseksi sekä osapuolten välisen tulitauon aikaansaamiseksija poliittisen dialogin edistämiseksi Vuoristo-Karabahin konfliktissa ja*
>
> *mitkä ovat ne toimenpiteet, joilla Suomen hallitus sekä kahdenvälisissä suhteissaan että osana EU:ta edistää näitä tavoitteita?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Tilanne Vuoristo-Karabahin tulitaukolinjalla on ollut pysyvästi jännitteinen ja tulitaukoa rikkovia laukaustenvaihtoja on tapahtunut säännöllisesti lähes päivittäin vuonna 1994 solmitun tulitaukosopimuksen alusta alkaen. 27.9.2020 alkaneet taistelut ovat kuitenkin rajuimmat vuoden 1994 jälkeen.
Konfliktin tärkein ja osapuolten ainoa tunnustama neuvotteluformaatti on Etyjin puitteissa vuodesta 1995 lähtien toiminut Minskin ryhmä. Ryhmän työ keskittyy yhteispuheenjohtajina toimivien Venäjän, Yhdysvaltojen ja Ranskan sekä Etyjin puheenjohtajan henkilökohtaisena edustajana konfliktissa vuodesta 1997 toimineen puolalaisen Andrzej Kasprzykin rauhantunnusteluihin osapuolten kanssa. Minskin ryhmän yhteispuheenjohtajamaiden päämiehet ja ulkoministerit ovat yhteislausunnoissaan vedonneet osapuoliin vihollisuuksien lopettamiseksi ja ryhmän puheenjohtajien avustuksella käytäviin neuvotteluihin palaamiseksi. Yhteispuheenjohtajat ovat aloittaneet keskustelut konfliktin osapuolten kanssa 8.10. Lisäksi yhteispuheenjohtajamaat ovat käyneet korkealla poliittisella tasolla kahdenvälisiä keskusteluja Armenian ja Azerbaidzhanin valtiojohdon kanssa. Konfliktin osapuolet hyväksyivät 9.10. Venäjän välittämän humanitäärisen tulitauon, mutta tulitaukoa on rikottu heti sen astuttua voimaan 10.10.
Vuoristo-Karabahin vihollisuuksien laajentumista on käsitelty YK:n turvallisuusneuvostossa, Etyjin pysyvässä neuvostossa, EU:ssa ja Euroopan neuvostossa.
Konfliktin puhjettua aseellisiksi taisteluiksi ulkoministeri Haavisto on keskustellut Armenian ja Azerbaidzhanin ulkoministerien kanssa ja kehottanut osapuolia vihollisuuksien lopettamiseen, tulitauon noudattamiseen sekä palaamaan Minskin ryhmän yhteispuheen-

johtajien avustuksella käytäviin neuvotteluihin. Suomi on ilmaissut myös huolensa siviilikohteisiin kohdistuneista iskuista ja taistelujen aiheuttamista siviiliuhreista. Ulkoministeri Haavisto on käynyt keskusteluja tilanteen vakauttamiseksi eurooppalaisten kollegojensa ja EU:n erityisedustajana Etelä-Kaukasiassa toimivan Toivo Klaarin kanssa. Suomi on myös osallistunut tilanteen käsittelyyn EU:ssa pääministeri- ja ulkoministeritasolla ja tukenut EU:n lausuntoja, joissa vedotaan osapuoliin vihamielisyyksien lopettamiseksi ja neuvottelujen aloittamiseksi Minskin ryhmän yhteispuheenjohtajien johdolla ilman ennakkoehtoja. Minskin ryhmän jäsenenä Suomi on myös ilmaissut valmiutensa tukea neuvotteluja.
Euroopan komissio on kanavoinut alueelle humanitaarista tukea Punaisen ristin kansainvälisen komitean (ICRC) kautta.

Helsingissä 29.10.2020

Ulkoministeri Pekka Haavisto